

PÜNKÖSDI PRÉDIKÁCIÓ

REGÉNY. — IRTA HAVAS GYULA.

(Folytatás.)

György gyorsan félbeszakította és kissé elpirulva mondta:

— Ostobaság! Mennyire félreéreszt. De lehet, hogy rosszul fejeztem ki magam.

— Akkor csakugyan nem értelek... Csak nem hiszel egy új özőn vízben? Vagy a vágítélet eljövételében? — János kérdő arccal nézett rá és elhallgatott.

— Nem csodálom. Hogy értenél, mikor én se értem magamat! De hidd el, hogy mindenre gondoltam, csak arra az ostobaságra nem, a mit említettél... Ne beszéljünk tovább ezekről a dolgokról. Nekem kellemetlen és te sem érsz vele semmit.

— Nem egészen így van. Sokkal jobban megszoktalak már, mint gondoldod és most fáj tudnom, hogy valami bolondságot készülsz elkövetni... Elgondolnom is rossz, hogy nem jössz vissza az őszszel. Kivel fogok én sétálni itt az erdőn, ki lesz az én házi prédikátorom és élő lelkiismeretem?...

Elhallgatott, mert annyi minden jutott eszébe, hogy nem tudta magát kifejezni kedve szerint. György elmosolyodott, de ez a mosoly lassan keserű és fanyar szomorúságba torzult:

— Látod, ez igaz... De talán mind a ketten jól járunk. Mindketten veszítünk egy barátot, de te megszabadulsz az élő lelkiismeretől és én... én elvesztem talán benned a kísértést, az ördögöt is...

János félig meghökkenve, félig nevetve nézett barátjára. Mondani akart valamit és György is azon volt, hogy hamar hozzáfűz még néhány szót, magyarázani, hogy félre ne érte. De annyira tisztában voltak egymással és minden ellentét mellett a perc hangulatában mégis annyira benne volt kölcsönös szeretetük és egész barátságuk, mint egy békés és csendes sziget a zavaros világban, hogy egyikük se szólt semmit.

S míg ebben a szótlán összebékülésben álltak és lenéztek a domboldalon kanyargó út felé, a hol fiatal lányok szaladtak el úde hangjuk tiszta csendesével, György a régi és visszatérő érzés fájdalmában tisztán látta, hogy ez a sziget lassan és tartáhatatlanul merül alá a tengerbe. És megborongott az ismét kísértő, titkos hitben, hogy ők ketten szemben állnak egymással és nem lehet mindkettőjüké az igaz út és maga az élet sem talán, hanem csak az egyiké. De ő hallgatott.

Később azonban, míg hazafelé ballagtak az alkonyi homályban illatozó fasorban, ismét vidáman és elfogulatlanul beszélgettek mindennapi dolgokról. És csak az elközönös parcellák tértek vissza az erdei jelenetre.

— Mindent értek — mondta János — csak annak a célját és értelmét nem látom be, mért nem akarsz visszajönni az őszszel?

György hallgatott, aztán kezét nyújtotta és mosolyogva s nem minden pöz nélkül felelt:

— Mert nem tartanám magam becsületesebb embernek, ha tovább is teológus maradnék.

IV.]

A bárónó kinn ült a terrasson, sűtkézeve a reggeli napon, egészen hanyag pongyolában, meztel és papucsban.

— Holnap pünkösdi — mondta az inasnak, a ki kissé meghajtott fejjel állt előtte és titkon a fehér lábakat nézte, — el ne felejtsek rendbehozni a toronyszobát és kiküldeni a kocsit az állomáshoz... Mi az, Nelli, elment az eszed?

Az utóbbi szavak a bárónó száján szölettek, a ki most vágatott be a kapu felől reggeli lovaglásából, örült iramban és szöke hajának aranyló lobogásával. Megkerülte a nagy virágágyat, mint valami cirkuszi porondot, lágy hajlásban eldőlt a középpont felé, a hol vérvörös rózsák pompáztak, azután pont a terrass előtt leugrott és mialatt a ló megkönnyebbülve, ritmikusan lassuló ügetéssel egyedül baktatott az istálló felé, csodálkozó arccal kérdezte:

— Miért?

— Tudod, hogy nem szeretem az ilyen nyaralásokat!

— Nem azt kérdeztem — szölt Nelli ártatlanul és még lehajolt, hogy leporolja a szoknyáját, ebből a helyzetből önkéntelen nyögéscseléssel, lihegő hangon folytatta — hanem, hogy mért kell rendbehozni a toronyszobát?

— A legátusnak. Azt sem tudod, hogy holnap pünkösdi lesz?

A legátus mindig a kastély vendége szokott lenni. Nelli hirtelen megértette a dolgot és jókedvű emlékezés mosolya jelent meg arczán. Szent György jutott eszébe, a karácsonyi legátus. Igen jó, szelid ifjú volt, sokat lehetett mulatni félszeg mozdulatain. Akkor nem volt más vendég a kastélyban, véletlenül esett, hogy nem voltak fenn Pesten, mint más karácsonykor. Pár nap alatt nagyon összebarátkozott a legátussal, a kit minden ok nélkül Szent Györgynek nevezett el és megígértette vele, hogy husvétkor visszajön. De nem jött.

— Vajjon most eljön-e? — kérdezte magától tündödvé, de semmi érzése sem kívánta, hogy jöjjön, legfeljebb a hiúsága öntudatlanul. Most itt volt Lala, a huszárhadnagy, a ki nagyszerűen lovagolt és fűtyült, elragadóan táncolt és családásba-ejtőben tudta utánozni a kutyaugatást. És ha nevetett, piros ajkai közt vidáman ragyogtak fehér fogai. Azonkívül holnapra egész vendégsereget vártak, nagyrészt tisztéket.

— Megyünk fürdeni, mama? — kérdezte nyugtatókódva és felnevetett. Eszébe jutott első találkozás a legátussal. A lépcsőn jött lefelé, a toronyszobából, teljes papi ornátusban, istentiszteletré készen és a bemutatkozásnál annyira zavarba jött, hogy megbotlott hosszú palástjában és kiejtette kezéből a vaskos bibliát.

— Ojjé, hogyne mennénk! Ebben a szörnyű melegben!

Ezt Lala mondta, a ki most lépett ki a hallból, fehér polgári ruhában, de a fején aranyzsinóros, fekete tisztai sapka sötétlett és a zsinór mögé tűzve valami mezei virág, lankadtan.

Az állomás és a kastély között, a mezőn folyt el a Tarna, szikrázó tündökléssel az ezüstszürke fűzek között, az országút mellett, a mely aztán elkanyarodott a falu felé. Ott, a hol kissé szélesedett a medre, két rozoga bódé dűledett a homokos parton, korhadt deszkákból fantasztikusan összefoldozott fűrdőkabinok, egy a férfiak és egy a nők számára.

A hölgyek a kerten át jöttek le a folyóhoz, a tisztelt együtt. Mikor áttöltözve kiléptek a kabinból, hirtelen dördülést hallottak, a vadászfegyver sajtásos, hosszan elropogó hangját. A túlsó parton állt a báró, finom füsttel feje körül, lefelé eresztve fegyverét.

— Elhibáztam! — kiáltotta át hozzájuk. A tiszta égen hatalmas sas ívelt el az erdő felé. A báró egy fához támasztotta a fegyvert és a legnagyobb nyugalommal vetkőzni kezdett. Nelli nevetve szölt át a másik partról:

— Nines fürdőrühád, a pa!

— Van a kabinban. Majd átmegek érte.

A hölgyek kis habozás után elfordultak és oly érdeklődéssel nézték a kastély halványzöld tornyát a lombok között, mintha most látták volna először. Mire visszaneztek, egy fej úszott a verőfényes hullámokban feljűk, egy barna és kopasz fej fényesen és derűtlen, nevető szemekkel és két magasra tartott kar, az egyikben a marokra fogott ruhák, mint holmi diadalmi jelvények, a másikban az ég felé emelt fegyver, a napfényben ragyogó csó vakító villogásával.

A báró ismerte a folyó medrét és tudta a helyeket, a hol legfeljebb csak nyájkig ér a víz. Aztán egyre jobban emelkedett az izmos test a hullámokból, míg végre, az utolsó perczben Lala odaért a fűrdőnadrággal.

A partról hatalmas fatörzs dől sötétben a folyó széles, ezüst szalagjába, valami régi vihar emléke. Ere ka paszkodtak fel később pihenni

s a mint itt ülték egymás mellett, fejkűkön óriási karimájú sárga szalma kala pokkal a forró nap ellen, a tarka fürdőrühák úde pompájában, mintegy lebegni látszottak az izzó és fényes levegő vibrálásában. A fehér lábak ritmikusan himbálóztak a víz felett, a melyen gyémántos gyűrűket ragyogtatott a nap, a bedobott kavicsok nyomán, a mint a vidám társaság játszott nyugalmasan, kedves és nagy gyerekek, csiklandó sikolyokkal.

Körűl, a reszkető májusi tündöklésben kéjesen hallgatott minden, csak kacagásaik szálltak fel néha, mint ezüst madarak a boldog azűr felé s a víz szelid csengése nevetgált. És messziről, az állomás felől egészen elhalva valami elfojtott, de állandó csilingelés panaszra sírt, ábrándosan és málacsul.

De hirtelen hosszú fűtyszó riadt fel fájdalmasan és ugyanakkor hallatszott az előrobogó vonat távoli csörtetése.

— Tíz óra! — mondta a báró.

Kijöttek a vízből, láthatatlan lábaik súlyos, vontatott lépéseivel a vízben s a letipott hullámok tiltakozó, mély zuhogása közben.

Lejebb, a parton süppedő iszapba fűttek el a hullámok és ide feküdtek, boldog sűtkézésben elnyúlva egymás mellett, hantgalanul. S mikor groteszk csúszkálások és láthatatlan támaszok felé való kapkodások után nagynehezen feltápáskodtak, egymásra néztek csodálkozva. És hirtelen tomboló kacajban törtek ki, hajlongva, táncolva és görnyedezve, újjongva és fuldokolva, a térdek őrjögő csapkodásaival, eltorzult arccal és könnyezve. Mert piszkosan és elformátlanodva az iszapból, csapzott hajjal s a nők felbomlott és elszabadult fonataikkal, lábaikon a sár súlyos és óriási bocksoraival, esetlen mozdulataikkal és ezüstszűrkén a napfényben úgy tűntek fel, mint valami exotikus táj vad és ismeretlen állatai.

Könnyű homokfűtő közeledett az országúton, az állomás felől, a kerekék csendes zajával. Mikor közelebb ért, mindnyájan arra néztek. A ki benne ült, a teológusok jellegzetes fekete ruháját viselte és zavart érdeklődéssel nézett feljűk, mint a ki nem biztos benne, jól lát-e. Nelli rögtön megismerte a karácsonyi legátust.

— Szent György! — kiáltotta és hangjában még az előbbi kéjek borzongó és diadalmos kacaja csengett.

A kocsí szélesebben gördűlt el mellettűk és Hajnal György roppant zavarban, félszegen és fehér arccal, megemelte fekete kalapját.

V.

Vacsora után hirtelen eső kerekedett és mindnyájan a társalgóba mentek. György hallgatagon ült és csak akkor szólt, ha kérdeztek tőle valamit. Néha Nelli nézte, a ki a tisztelt csevegett, de nem feledkezett meg arról sem, hogy időnként néhány kedves szót intézen a legátushoz.

Tíz óra felé a bárónó felállt:

— Bocsássanak meg, kérem, de nagyon fáradt vagyok. Azért ne zavartassák magukat.

E biztatás ellenére általános jó éjt kívánások következtek. György is fellallgott a toronyszobába, azzal a gondolattal, hogy átfutja még egyszer a holnapi prédikációt. De mire felért, minden kedve elment ettől. Nem gyjtott lámpát; a nyitott ablakhoz könyökölt és csaknem teljes gondolatlanúságban bűmült kifele.

Az eső hamar elvonult s utána mélyen felélegzett az éjszaka, édes és súlyos illatok nyugtalanítóan kéjes terhességével.

Elhatározta, hogy egy kis sétát tesz a parkban. De mire leért a lépcsőn a sötét társalgóba, nagy fáradtságot érzett. A terrassra ment és végighevert egy kerű széken. Sokáig fekűdt így mozdulatlanul s a mint az eget nézte, úgy érezte, súlytalanul sülyed lefelé, lebegve valami éteri és végtelen áradás ringatásában.

A falu felől lassan szállt fel a hold, átragyogva

Makoldy József: Oratorony Feltrében.

Komáromi Kacsi Endre: Önarckép.

a lombok tekeke csipkék és följűk emelkedve, fenséges és halk diadalmán. És a mint sóhajtaszerű, sötét csendben fényessége lassan előműlt, úgy tetszett, csengéssel árasztja el a levegőt, az egész mindenséget, oly finom és földöntűli csengéssel, a melyet fűl nem foghat fel, a mely csak mélyen benn, a szívben visszhangzik remegve, kísérteties boldogsággal a lélegzetbe folyva át.

A kertből a kavicsos út lágy zörrenése hallatszott lassú időközökben, mint mikor valaki töltővén, mélézva jár-kel.

Felemelkedett kissé fekvő helyzetéből és Nelli látta közeledni, finom és halvány körvonallal a holdfényben. Nyilván levetkezett már s azután jött eszébe kijönni a kertbe. Vállára nagy téli kendő volt borítva, a mely egész alakját betakarta, csak a nyakát hagyta szabadon s alul kihérlett papucsba bujtatott, meztelen lába.

Ott, a hol az út a parkból fölkanyarodott a terrasshoz, a feljártnál két alacsony és vaskos virágtartó oszlop határolta a korlátot, vázák nélkül, széles és hosszú árnyékot vetve a köveztet. György nem akarta észrevétni magát; nesztelenül odébb tolt a széket, az oszlopok árnyékába és hallgatagon fekűdt tovább.

Nelli téveteg lépésekkel feljött a lépcsőn, egy pillanatig mereven állt egy helyben, azután hirtelen mozdulattal felült az egyik oszlopra és fészkelődve elhelyezkedett, a kendő pikáns lebenedésével. Söhajtott, mélyen és roppant elégedetten. Most a kendő mindkét csűskét össze fogta egyik kezével s a másikkal valahoman aranyos fényű kis dobozt vett elő. Gyufa sercent bántó villanással és György önkéntelen mozdulattal, összerzezzelve beljebb húzódtott.

De Nelli nem vette észre. Czigarettára gyjtott és fejét hátravetve élveztegen fűjta a fűstöt az ég felé.

A mint így ült az oszlopon, alakjába megnűvelte az árnyékot, a melynek biztonságából nyugodtan és mosolyogva nézte György, a láthatatlanság kéjével s csendes őrjögéssel a helyzet nagyszerűsége felett. A hold, a melyet éppen eltakart, bágyadtan fénylő aranyásával szegélyezte sötét kontúrját, lágyan mosódva el a kendő kusza bolyhain és beragyogta a fej finom körvonalaít, megcsillogva a reszkető hajszálakon.

A hold néma tündökléssel szállt feljebb, a kendőn lassan fakult a szívárvány s a fej körül egyre ragyogóbbra gyűlt, mint valami glória, reszketve. György érezte, hogy sugara már a homlokát érinti. Pár percz telt el s lassan és komolyan szemébe vetűlt a fény, mint egy kedves és szelid mosoly.

Ebben a pillanatban Nelli odanézett s a meglepetés halk sikolyával, riadtan leugrott az oszlopról. A fényesség egyszerre mohón irtókába vette a terrass.

— Jézus Mária! Ki az?

György elchevette magát.

— Maga az, Szent György? Nahát, így rám ijeszteni!

— Kár volt leugrania az oszlopról. Nagyon bájos volt az a kép...

Nelli nem méltatta figyelemre ezt a megjegyzést.

— Mjt csinál itt? — kérdezte.

— Nézem az eget!

És hogy nem kapott választ, megfogta a másik széket, a melyik összerakva árult a falnak támasztva és erős kézzel kipenderítette

a terrass közepére. Azután belevetette magát és elővette a cigarettá tárcáját.

— Tessék! — mondta és büszke mozdulattal nyujtotta György felé. S miközben rágyjtottak, kissé gúnyosan kérdezte:

— Nagyon el volt merűlve! Min gondolkozott?

— Magát néztem! — akarta mondani György hirtelen, de e helyett így felelt:

— A holnapi prédikációt mondtam el magamban, hogy el ne felejtsem.

— Úgy? — érdeklődve közelebb húzta a széket, — az érdekes lehet!

És kis szűnet után folytatta:

— Tehetne nekem egy kis szívességet. Én nem megyek templomba, nem tudok olyan korán felkelni...

— Igen? És a reggeli lovaglások?

— Azaz hogy felkelek, de... Eh, hiszen ez mindegy. Szóval arra akarom kérni, mondja el nekem most azt a beszédet!

György zavart örömmel nevetett:

— Hogyne! Hogy az egész ház felébredjen!

— Hiszen mondhatja halkán is!

Eddig is csendes hangon beszéltek és most, hogy ezt mondta, szava önkéntelenül egészen süttőgőre vált.

György felűlt és hirtelen a vére heves áramlását érezte forró lűkütéssel. Furcsa gondolata támadt, a mely érthetetlen erővel fogta meg.

Remegő, rekedt hangon mondtotta:

— És ha nem azt mondom el?...

— Hogy érti ezt? — Nelli alig észrevehetően megborongott, de rögtön vállalt vont és nevetve folytatta, — hisz nekem mindgy!

És György halk, fojtott hangon kezdte:

— e... Imé, a tél elműlt, az eső elműlt, elment.

(Folytatása következik.)

Heshaimer Lajos: Ruhavásár Bitoliban.

Bosznay István: Munkások.

TÖRÖK KÁVÉHÁZ.

NEM JÓL VAN.

Elbeszélés. — Irta Kertész István.

A kis állomás épülete a falu szélén feketén formálódik a hajnali ködben. A kubikárok nyitott szájába befújdogál az erős szél és furcsa hangon muzsikálva esillen a kerek kút vedres láncza, esőren a falakra kúszott vadszőlő levél, nyikorogva csukócskázik a kerítés lécz-foga közt a kis ajtó, amely az országút felé nyílik.

A faluból nagyon messziről el-elhangzik egy kakasszó tisztán, élesen, megmozdulnak neszezve az állomáson is a libák és gurgulázva koppanthatják a ketréz elé állított vizes fazék fenekét.

A kiezemetezett lépcsőről feltápaszkodott egy bóbiskáló, botos ember. Sétára igazítja az ölében elbillent botot és a csikorduló kavicsokon végigmegy a kerítésig. Messziről zörög a posta. A sáncárok gyalogútján szaladva zöktet valaki az állomás felé. Erre a trappogásra kelt fel últéből az előbbeni ember és nem is ment el kinyújtott nyakával addig a kerítés mellől, míg a másik oda nem ért. Megállta az olajlámpa gyenge fénye alatt, megnézték egymást úgy kutya-futtában és mert ismerősnek látták egymást, tovább is egymással szembenállva maradtak. Az, a ki a faluból nagy szaladva jött, libegve törülgeti a homloka izzadságát, igazgatja a csizma-szárát és megkönnyebbül a szuszogása, a mikor a beszédbe fog.

— Aszt tuttam má, hogy lekések...
Az álmos kidörgölte az öklével a két szemét és kifordult a sínek felé, a honnét a vonatot várta.

— Hány az óra, hogy má kigyótt. Vagy nem a vonatho' gyótt maga?
— De-e... épen, hogy nagyon is. — Ahoz én... Isten döglessze meg még aszt is, aki kitanálta.

Ezeket már egész nyugalommal az épület falának könyökölve mondta. Minden szótag után hallhatón szippantott a pipán, még az újával legyomósólva a tüzes dohányt rácsattantotta a bodor füstre a hegyes kupakot.

A másik leült az előbbi helyére, a füttykös megint a térdére billent, a fejével támaszkodva pihent a gazdája ölében, mint egész éjszaka.

— Hát mit szójjak még én akkor? — Nagyt szipogott, aztán egy komoly pillantással tovább beszélt.
— Kend ugye ide való?
— Ehem — mondja a pipás a bajsa alatt.
— Hát kend?
— Nem ide — mondja az ülő ember és kényelmesen elveti magát a kemény ületű kúszó-

bón. Minden ok nélkül hirtelen beszédre nyílik a szája, csak azért mert érzi, hogy van a ki hallgatja.

— Lássá-e, a hogy itt lát, így ültem én egész écezaka. Nem hunytam le a szememet egy drága cseppet, csak úgy ültem itt, mint egy kottlós. De úgy nézem maga nekem valamiképpen igen ismerős.

— Én is olyanfurmán nézdegelem má itt magát. Mi a neve?

— Mosó István.

— Mosó? Mosómosómosó... Megá csak?

— Az... az... ragyóczyi...

— Miféle?

— Földész vagyok. A' vonék.

— Mi?

— Parasztműves. Vagy mi a fene műves már no. Le csúszott a nyelvemről.

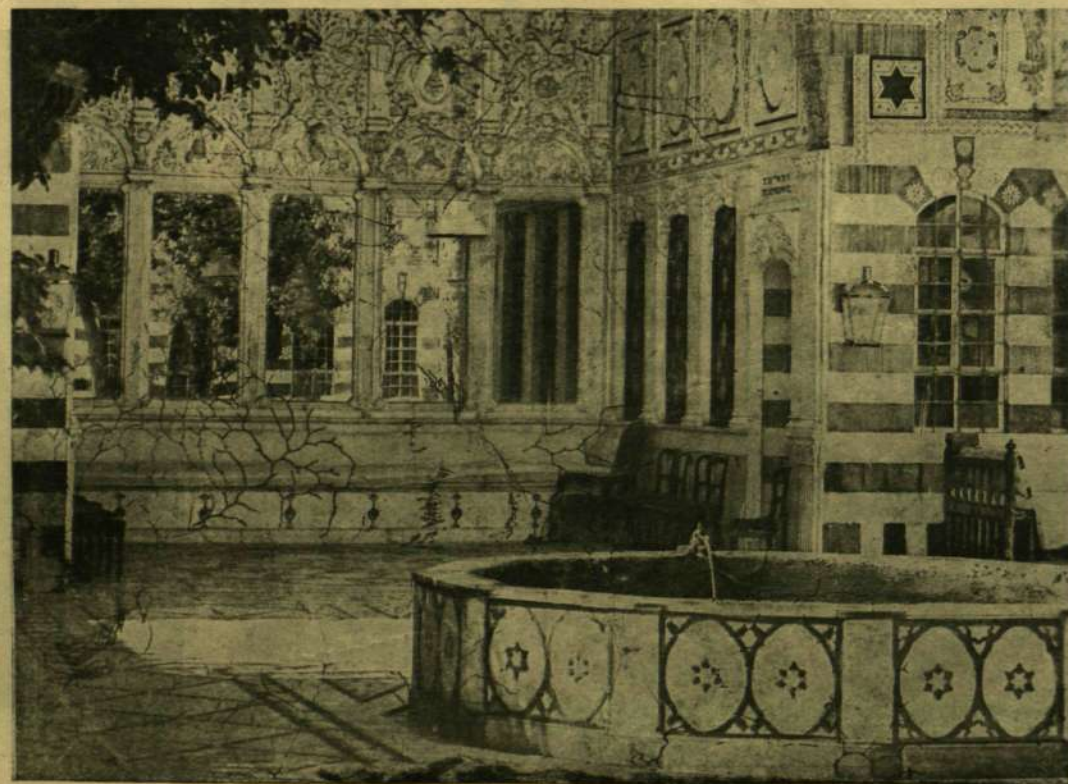
— Nem Botos Mosó Pistinek a fija maga?

— De az én. Tán ismeri valahonnét maga?

— Hogy ismerem-e? Szervusz Pista az a pád szentyi! Hát nem ismeresz?

— Szervusz. — Nem én.

— Bazsó Gábor a becsületes nevem. Így is hívák, ammióta az eszemet tudom.

DAMASZKUSZI TÖRÖK HÁZ UDVARA.

AZ ANGOLOK ÁLTAL ELFOGLALT DAMASZKUSZBÓL

Bazsó Gábor nevetve markolászta az ülő ember felnyújtott kezét.

— Hát, ha meg nem sérteném, honnat ismer maga minket?

Bazsó a földre nézve megvakarta a bajusza alját.

— Hát honnan is? hogy a fenébe mongyamán no? Ugy valahogy anyád után.

Mint a kinek nincs is egyéb mondani valója, elfordult félvállról, rárántotta a vállára a lecsúszott ködmönét és a fogatlan szája lütyögő ajkával erőszakkal, csakhogy beszélni ne kelljen, értelmetlenül, öreges hamisan nótafélet dudorászott.

Mosó unalomból, meg a tisztesség kedvéért is megszólalt.

— Hát akkor ismeri kend apámékat?

— Hogy ismerem-e? Rándított Gábor legényesen egyet a fején. Bion ismerem, még tán jobban, mint malacz a túást. Ismerem én jól minden fajzatát. Ott laktok-e még kis Kovács Palyáéknak rézsut szemközibe'?

— Ott.

— Én meg ott laktam töltelek mingyán harmadik ház.

— De az nem lehetett mostanába.

— Nem, nem. Huszadik esztendeje lesz má' annak idestova. Akkor még menyecske vót ette anyád. Ugy ám. Fajin betyáros egy menyecske. Mondhatom, hogy igen szép vót.

— Most má öreg.

— E' hiszem. De még akkor fiatal vót. Félte is aza bolond apád még a rónézéstül is.

Soha még olyan asszony bolondját, mint aza bolond apád vót. Még velem is akadt baja, ha jól emlékszek. Olyan kocsmás-e még mindég?

— Nem mondhatnán, hogy kikerülne, a mikor ép nem muszáj.

Bazsó Gábor hátravetett kezekkel urasan szétvetett lábán egyszer-kétszer megfordult a simán pörgő kavicsokon.

— A' vót annak a hibája akkor is. Ha italos vót, nemi smert az se Istent, se embert. Engem is olyan pletykákba esővázott be, hogy... hajjajáj, de még mismi minden kellemetlenségeket tett.

— Most is olyan. Vén bolond. Mindent visszajárul csinál. Má csak lábatlankodik a házban.

Bazsó Gábor higgadtan ráfenyegedett az öreg Mosó fiára.

— Láttad vóna csak akkor. Egy komák vótunk én velem, de mindiga szívembe' babrált.

Mikor osztán man aszt is mondták, hogy a menyecske telibe tülém való. No nem is vót maradásom. Inkább én gyüttem el a faluból, mer' én nem az vótam sohase, a ki a bajt hajkurászta. Most itt lakok Ragyóczyon-e, oszt nem cserélek a pappal se.

Hunyorgón kutatta Bazsó Gábor vizsla szemé

a másik ember tekintetét, de az csak lekonyult fővel ült, alig-alig emelte fel a tekintetét. Ha szólt is, le a földnek beszélt.

— Nálunk bion nem jól van.

— Meghiszem.

— Most is tárgyallásba menek — mondja Mosó, mintha temetésről szólna. — Azért kődorgok tenna p estétől itt. De nem vót idehaza a bojtár.

— A mi jedzőnké?

— Az. Mostan meg vele van a bajom. Az búsít itt egész éjjel. Mer' ha törvény elejbe kerülünk, attó félek, hogy meg kell adni majd az árát.

Bazsó Gábor elibe vágott a beszédnek.

— Hisz ismerem én a segédjedzőt. Pedig hát nem is olyan komisz ember az.

— Nem, nem, mintha mégegyszer olyan komisz ember vóna. Dehát mikor a szegény embernél az mindig úgy van, hogy akárhogy van, nem jól van.

— Hát mi bajod van a jedzővel?

— Semmi. De neki van baja velem.

— Mér'.

— Megüttem.

— Mér'?

— Majd elmondom a törvénybe. Azon töröm most az eszem, hogy mint kéne eszt eléadni.

— Hát sehogy.

— De fenét sehogy. Ha má becsukatom magam, hát legalább az urak is tucygyák mér csukatom én le magam. Ne higgyék ám, hogy nincs a parasztnak magához való eszi. Mer igenis, hogy az úgy vót, hogy az a zsvány megérdemlette aszt, a mit töllem kapott. Soha én még adóba egy krajczárval se maradtam adós.

— No én se. — Vág közibe helyeslőn Bazsó. Mosó nagy igyekezettel folytatja.

— Várjon no. Most valahogy adós vótam nyőcz egynehány koronával, de nem állami rendes adóba, ha'm valami csip-csup nyavaja adóba.

— Megesik az én velem is.

— Úgye, hogy meg. Mikor ecezer haza megyek szántásból vagy mi fene másból, hát csak ri az asszony odahaza. Mé rizsz? Mondok. Hát az istenségit az apjának, még az úton tanálkoztam is vele hazafelé gyüvet, köszöntem is rá, ahogy dukál, hát egy árva szóval meg nem mondta, hogy az a gép a kocsma előtt tölünk van adóba véve. Elmentem hát a kocsnába, de nem valami olyasmier, hogyhát én őt ottan bántsam. Úgy nem vót az nekem eszembe se, mint a hogy vele se törődött az istenyila. Bemenek, köszönök.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

— Jóna pot segéd úr.

A NAGY MECSET UDVARA.

— Azér mer muszáj.

— No — mondok — ha muszáj, akkor muszáj. De én még adóba egy fityinggel sohase marattam adós. Aszongya, ő nem tehet arról.

— De arról — mondok — tehet, hogy rongyos nyőcz koronába elviszi aszt a vadonatúj Dzinger gépet. Aszongya, hogy neki muszáj.

— Noha muszáj — mondok — hát csak vigye. Még azzal oszt oda mondom: Azé mi nem haragszunk, ugye segéd úr. Avval még oszt kezét is adtam. Isten álga meg mondok. Még oszt ő is kezét adott. Akkor gyótt az én eszembe, hogy előbb haza menek majd a botér'.

— Úgy is tettem. Haza mentem, visszagyüttem. Akkor ő man kint a kocsma előtt az úton vót.

— No — mondok, de bion már rákajátva, — hát oszt csakugyan muszáj vinni a gépet?

Még mielőtt üttem vóna, aszongya, hogy muszáj bion. Avval osztán, hogy rásubintottam vóna, négykézláb lebukott a földre, egész le a csizmam élé, oszt csak kúszott, mint a mokus.

— Ha meg má' lent van, akkor — mondok — legalább rugok egyet rajta — mondok. — Hát rúgtam is, de oszt a csizmam az is lerepült a lábamról. A bujtár meg hanyat-homlok úgy elszaladt, hogy jobban szaladt mint a nyúl.

— Hát most mongya meg kend, de igaz szívvel mit tettem én?

Míg ez az elpanaszkodás tartott Bazsó Gábor komolyan járt, le meg fel, le az állomás előtt. Végre azután megszólalt.

— Lám-e, mégis okos ember vagyok én.

— Mér' mongya eszt? — kérdi a másik.

— Mer' én má ré meg tanácsoltam a kormánynak, hogy kocsnában legyék a választás. Mer az ital ott van hejbe', a füttykös meg ott az ölbe, az emberek meg megtanujják, hogy a bot nemcsak ép az urakra való. Így van oszt, hogy nem jól van. Mer' Mosó fiam, hát bizon most man aligha be nem lakatolnak.

Mosó Pista búsan nyúlt be fejvakarása egy ujjal a kalap alá.

— Inkább fizetnék én most má. Csak elkerülhetném a törvényt.

Bazsó összerénezelta a homlokát. Maga elé hűmmögött egy párszor és megkopogtatta a botjával a csizmájának a fejét.

— Hát mit akartá vóna itt a faluba, hogy man este gyütté?

— Tanácslották, hogy hát beszéljék a bujtárval előbb, maj oszt akkor eláll a tárgyalástól. Várom is, hogy gyűjön ő is ki a vonathoz.

Bazsó a váróterem felé mutatott.

SEELIM SZULTÁN MECSETJE.

AZ ANGOLOK ÁLTAL ELFOGLALT DAMASZKUSZBÓL

MOHAMED PRÓFÉTA LÁNYÁNAK SÍRJA.

ZITA KIRÁLYNÉ A MAGYARORSZÁGI NYARALÁS RÓL VISSZAÉRKEZETT BÉCSI GYEREKEK KÖZT.

— Az elébb láttam. Oda ment be az urak szobájába. Azé nem nézett ide egy világra. Hát oszt mennyit szánna rája Pista fiam?

— Nem sajnálnék má tőle tíz, tizenöt pengő forintot.

— Hát, ha nem, hát adide. Eligazítom én a dolgot.

Bazsó Gábor hetykén nézett a váróterem üvegablakja felé.

— Még a megynél is ismerem én az urakat, akarsak a tenyerem középet. Ennek a koldus-bojtárnak-e, majd csak hogy jól gyön az egy pár forint. Biztos van neki Tarjánba ma is törleszteni való váltója. Ha megfizeted a törlesztésit, elláll az a tárgyalástól. Megájj, én majd odabe beszéllek vele.

Bazsó illedelmesen kopogtatva benyitott a váróterembe. Nem nagyon soká időzött bent és mire kijött, egészen kiregledett már. A két ember csak most látta egymást igazán. Nevetés szemekkel, félre kajszja bajszu szájával jött ki Bazsó a váróteremből. Megállott egész közel a Mosó Pista alakja mellett és a füléhez hajolva beszélt.

— Ment. Az igaz, hogy nehezen ment, de mégis ment. Megteszi rólam való tekintetből. A bíróság után majd fizess neki tíz pengőt. Elég egy váltóra neki.

Bazsóval együtt most már Mosó is elnevette magát.

— A kutya fáját a világnak. Ha váltója lesz, hát még máskor is megvereti az magát.

A vicinális bepöfögött az állomásra. Az a pár szál ember elhelyezkedett rajta. A segédjegyző sietve bebújt egy másodosztályú kupéba. Bazsóék a vonat farkához mentek.

— Hát csak száj be Pista fiam. — Biztatja fűgben a fardat embert Bazsó Gábor.

— Hát kend nem gyön Gábor bátyám?

— Igen, de én másféle megyek.

Mosó hálálkodva szorongatta az öreg czimborahúsos kezét.

— Mivel háláljuk majd meg eszt az irántami szíveségét?

Bazsó elfordította a fejét. Szándékosan elmaradt egy lépéssel. Messzire nézett benedvesedett szemével, de behunyta, hogy a nedveség ki ne hulljon. Egy könnyet taposott el vele. Legyintett a botjával a vasut hágsójára.

— Semmivel. Tisztelem szépen apád, anyád. Mondd el, hogy én segítettelek.

— Elmondom.

— De el ne felejtöd, hogy kinek hívlak. Csak úgy mond: az a huncut Bazsó. Oszk azt is mond meg, hogy jól szemügyre mustráltak. Meg még annyit mondtam, hogy obiza nem jól van.

— Micsoda?

— Hát ne is úgy mond, hogy nem jól van, ha' úgy hogy én má mint Bazsó Gábor, az

bizonyos, úgy láttam, hogy szakasztott olyan vagy te, mint az apád. Egészen rá hasonlítasz. Mosó bólintgatott!

— Persze, hogy én is olyan vagyok. Egész az a természetem. Ahogy van, úgy sose jól van. Bazsó elnevette magát.

— De mostan már csak jól van?

Mosó tagadólag intett.

— Nem a'. Bion' hát az most se jól. Mer' hátha én azt akkor tuttam vóna, hogy az egész csak tíz pengő, hát legalább többet is adhattam vóna. Azé van hát, hogy nem jól van.

A vonat fűtült. Ok ketten újra paroláztak. Bazsó még a fülbe sügött. A fiatalabb Mosó fardatán, gyűrtöten kapaszkodott fel a lépcsőfokra, az öregebb Bazsó fűgben, büszkén ellépetett a vonat előtt. Megemelte a kalapját az ablak előtt, a hol a segédjegyző ült, előszedte a pipát, zascót és apró szápora szipantással pótkelte a fűtőt, száporában, fűgében, mint a köhögős rossz masina. Mikor ennek a fűstje eltűnt, Bazsó Gábor a gazdag ember szabadságával bement a főnöki irodába várn, míg jön az ő vonata. Mikor aztán a vonat késétt, azt mondta rá a főnöknek is: Nem jól van.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Francia regény a *Szerelm az én vándorom* szerzőjéről.

(Folytatás.)

Elmult a harmadik felvonás is. A felvonásokban a szomszédpáholyból hangzó nevének hallatára Magda egyszere felriadt.

— Ritkán történik, hogy Mirbelné páholya üresen marad, ha maguk nem jönnek el, rendszeren ismerőseiknek adják át.

— Mondd csak, tart még a viszony Mirbelné és Montmaur között?

— Persze, hogy. Pedig elég furcsa, hogy ez a fiatal ember ennek a vén asszonynak a szoknyájához kapaszodik.

— Még nem is olyan vén — szólalt meg egy harmadik hang, — sőt nagyon is vonzónek találok.

— Ugyan mit akarsz, megvan legalább 50 éves.

— Hogy volna annyi!

— Ne vitatkozzunk ezen, elég az hozzá, hogy Montmaurnak hasznára van ez a barátság. Mert nem hiszem, hogy festményeiből vagy saját jövedelméből olyan remek lovakat tudna vásárolni.

— De hiszen Montmaur is igen vagyonos...

— És Mirbelné még vagyonosabb, úgy hogy ketten együtt megfizethetik!

— Miféle rágalomk ezek — szólott neheztelően a jóakaró hang. — Figyelmeztetem, hogy Montmaurnak vagyonából legalább hatvanezer

frank jövedelme van és vegye azt is figyelembe, hogy mint festő is jól keres, mert sokat elad.

— Csak ne nagyon védelmezgesse őt kedves öregem, csak azért, mert egy klubba járnak. Nemesak vele történik meg az ilyesmi. Különben is eszem ágában sincs megvetni őt ezért, ha teljesen letörünk és feleségül veszünk valami gazdag asszonyt, ez majdnem ugyanaz, mint az ő esete. Csak azt akarom mondani, hogy ez az asszonyság meglehetősen vén már.

Mirbelné azt hitte, hogy megfullad szégyenében. Ráborult a kerevetre és halkán zokogott.

— Az én szerelmem árt Fülöp becsületének — gondolta szegény — tönkre teszem Fülöp becsületét.

Azzal, hogy ezek a fiatal emberek róla becsérőleg nyilatkoztak, nem sokat törődött, de hogy Fülöpöt ily gyalázatosan bemocskolták, azt már nagyon a lelkére vette. Gyűlölettel gondolt a világ igazságtalanságára, a mely nem akarta elismerni, hogy most már mily tiszta szájak fűzik őket egymáshoz.

Az utolsó felvonás alatt lerázta magáról kétségbeesését és könnyáztatva arcát köpenyének csipkéibe rejtve kiosont az elhagyott folyosókon át.

Fogatának egyhangú gördülésétől kábultan ült és semmire sem gondolt, de a midőn szobájába érve, kerevetére vetette magát, újra könnyezni kezdett. Aztán felkelt és idegesen kezdett járkálni fel s alá, míg észre nem vette a kandallón Fülöp levelét. Hirtelen szemrehányást érzett önmaga ellen, hogy talán ok nélkül vádaskodik és bántódik és idegesen feltépte a borítékot. Fülöp azzal mentette ki magát, hogy nagyon erős fejfájása miatt nem lehetnek együtt este. A levél befejezése annyira gyöngéd hangú volt, hogy Magda zokogásba tört ki és mohón csókolgatta a levelet, mely visszaadta kissé bátorságát, mert azzal kecsgett, hogy még mindig van még valami értelme életének.

Másnap későn és összetörve ébredt fel.

De Presles kisasszony pár nap óta az Orsolyák zárdájában tartózkodott lelkigyakorlat végett, hogy tehát valamivel eltöltse idejét és elűzze fájó gondolatait, Mirbelné arra határozta el magát, hogy elmegy titokban utóljára megtekinteni azt a lakást, hol Fülöppel azelőtt találkozni szokott. Hónapok óta nem járt már ott. Különben sohasem volt még ottan egyedül, de a tegnapi keserves tapasztalatok után valami ellenállhatatlan erő vonzotta, hogy elmutt szerelmük környezetét még egyszer felkeresse.

Kulcsa ugyan nem volt a lakáshoz, mert Fülöp mindig korábban érkezett oda, mint ő, de ez nem riasztotta vissza tervétől. A házmaster felismerte és kinyitotta neki a lakást.

Az ablaktáblák be voltak téve, hasadékaikon át egy-egy napugár hatolt át és kápolnaszerűen bizonytalan világtatásba burkolta a bútorokat. Magda leült a kerevetre. Újra átélte első látogatásának emlékeit, azokat a boldog és felejtethetetlen órákat, melyeket itt töltött. Ez lecsillapította kissé, igen, igen, szeretett és őt is viszont szerették. Itt ezen a helyen hányszor térdelt előtte Fülöp, hányszor hirdette forró és mély hangján kedvese testének és lelkének rajongó dicséretét. Szegény Magdát valóságos részegség fogta el e boldog visszaemlékezésekre és mintha vissza akarta volna hívni a multat, önfeladten rebegte ajka Fülöp nevét.

Aztán felkelt és átment a másik szobába, hogy megkeresse fehér selyem-pongyoláját, melyet azóta gyakran felcserelelt, de mindég az első mintájára készítették el. Kinyitotta a szekrényt, a honnét rendszerint elő szokta szedni, de nem találta meg. Nyugtalanul kezdte tovább keresni a lakásban, míg végre a fűrdőszobában megtalálta egy szekrélybe, melyről szomorú elhagyatottságában lógott alá. Magda fölemelte és gondosan vissza akarta tenni helyére, midőn észrevette, hogy velencei csipkedíszé le van szakítva. Elgondolkozott, hogy legutóbb, midőn hordta, nem ő szakította-e le, de utolsó látogatása óta már oly hosszú idő mult el, hogy nem igen tudott visszaemlékezni. Idegességtől reszkető kézzel tűzte össze az elszakadt részeket. De a visszaemlékezéseiből fakadó boldogságnak egyszere vége szakadt.

Hogy lerázta magáról ezt a borongást, visszavert a szalónba. A zongorához lépett, hogy felnyissa, midőn annak szélén egy kis papírzelvételt talált, a melyen kékre zománcozott betűkkel egy virágkereskedő neve volt olvasható.

Tehát virágot is hordtak ide! még pedig nem az ő számára! Még jobban körülnézett és a zongora alatt egy még eléggé friss rózsaszirmot talált. Tetőől-talpig megrázkódott, mert ilyen mély fájdalmat még sohasem érzett életében. Egy pillanat alatt tisztában volt azzal, hogy egy másik nő is megfordult itt. Talán éppen aznap este, midőn aggodalmaskodva várta Fülöpöt az Operában. Megszentségtelenítették ruháját is, a melynek menyegzői fehérségét minden egyes alkalommal boldogan öltötte magára. És Fülöpnek része volt mindebben, miképpen tűrhette, hogy egy más nő öltözzék az ő ruhájába!

Rettenő véget ért tehát minden!

Hosszú idő óta törekedett arra, hogy kiűzzön a szívéből minden alantas féltékenységet, de ezt nem tudta elviselni. Mélységes undorodás fogta el, de egy könny sem fakadt szeméből és a kármilyen halálos veszedelem fenyegette volna is, nem tudott volna felkelni a székből, a melybe belé rogyott. Hideg verejték ült ki homlokára és elájult.

Midőn magához tért, már csak nagy fáradtságot érzett és menekülni kívánt innét. De mégis volt még ehhez ereje, hogy kinyissa ezt a kis szekrényt, melybe Fülöp első találkozásuk virágait rejtette. Vajjon miféle sorsra jutottak? Alighanem megfeledezett róluk, mert ott voltak még megsárgultan, összeaszottan. Magda el akarta vinni őket magával, de száraz zizegessel szétomlottak ujjai között. Szegény asszony keserűen sutogta: «Hozzám hasonlítok ti szegény öreg virágok!»

Midőn Magda az utczára ért csak egy gondolat foglalkoztatta, hogy mentül hamarabb hazatérjen. Magához intett egy bérkocsit, de alig tudta a kocsisnak megmondani, hogy hova hajtson. Megérkezett palotájuk elé, egy aranyat vetett oda a kocsisnak és mintha alvajáró lett volna, önfeladten ment fel szobájába. Itt aztán elhagyta az ereje és ismét összerogyott. Később aztán megpróbálta, hogy valamiképpen elrendezze gondolatait, hogy összeszedje magát, hogy elmélkedjék az új krízisen, de ez a fájdalom, mely most lenyűgözte, sokkal hatalmasabb volt eszének mindennemű fontolgatásánál, úgy, hogy semmiképpen sem tudott szabadulni tőle.

Azt mondogatta magának, hogy minden elmélkedés ellenére is, mégis csak szenved, mert nem bírja legénnyé magáról ezt az utolsó csapást.

Most már egészen tisztán látta az életet és nem szigorúan, hanem ami ennél még rosszabb: igazságosan tudta megítélni a saját maga életét is, úgy, hogy megborodt az örvényből, melyet benne felfedezett. Egymásután eszébe jutott ezernyi bántódás emléke, alapjában véve mindenféle apró-cseprő dolog, mely mindarról győzte meg, hogy Fülöp már régóta nem szereti.

Az isteni tisztelet.

Mintha csak olvasni tudott volna távollevő kedvese lelkében... a ki nem szerette őt többé...

Jaj! e szavakban volt összefoglalva Magda egész nyomorúsága.

Véges-végig gondolván mindent már-már azt kérdezte magától, vajjon a multkori rémséges beszélgetést az Operában nem ennek köszönheti-e, hogy Fülöp bizalmaskodott barátaival a klubban. De hát mi volt az a szerelemnek látszó vonalom, melyet vele szemben tanúsított? Könyvületesség? Mily szegény ez reá!

Egyszerre felmerült lelkében a halál gondolata, mely tüstént véget vetne szenvedéseinek.

Villámcsepént sújtotta őt a földre e fájdalom és keserűen gondolt arra, hogy milyen hétközna pi véletlencnek döntötték el sorsát, mindenféle útszéli pletyka, melyet csak véletlenségből hallott meg, hogy következményük annál végzetesebbé váljék. Eszébe jutott aztán látogatása Fülöp lakásán, mely még kegyetlenebb kiábrándulást hozott. Ha valamely felületes ok megakadályozta volna őt multkor abban, hogy elmenjen a színházba, talán eszébe sem jutott volna, hogy elmenjen közös lakásukra és nem látta volna a maga szemével, nem érintette volna a kezével, kiáltó bizonyítékát annak, hogy milyen kevéssé becsüli kedvese halott szerelmüket. Tudta, hogy élete elvesztését és felindulásában megvetette Fülöp gyöngéségét, hogy szerelem nélkül egy öregedő nő lábához

tudott borulni. Nagy szerelmükben már csak hazugságot látott, örömeikben és kedvteléseikben eltévelyedést.

(Vége következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Muzikus történetek. Mariay Odönnek, a kinek a Nemzeti Színházban előadott darabjáról a minap volt lepkunak szó, most egy fűzet novellája jelent meg *Muzikus történetek* címmel. Mind a háromban muzikusok szerepelnek, innen a cím; az első kettőben a muzika valamiképpen bele is szövődik a történetbe, a harmadikban egész véletlen, hogy a főszereplő muzikus, — ugyanez a történet ugyanígy megeshetett volna akár egy szolgabíróval is. S ez a harmadik novella a legkülönösebb: nagyon is könnyű történetet mond el, a melyet csak egészen könnyed, tréfálkozó hangon lehetne érdekessé tenni, — Mariay pedig nem tudja váltogatni a hangot, úgy látszik akkor sem, a mikor akarja s ezért ebben az esetben előadása nehézkesnek tetszik. A legjobb a középső novella: ennek van érdekes és igaz pszichológiai magja, a falusi lány, a ki szerelmes a kántorba a szép bariton hangjáért, azért az ábrándos hitét, hogy a szegény kis kántor világhírű énekművész lehetne, ő meg a felesége — s aztán egyszerre megfagy a szerelme, mikor a templomban meghallja egy igazi nagy művész énekét. Az az érzelmes hang, a melyen az író beszélni szeret, ebben a novellában simul legjobban a tárgyhoz s bár a keret, melybe a történetet állítja, kissé csináltnak s erőltetve a kép köré illesztettnek érzik, inkább csak megelőzi a történetet, mint előkészíti, — a tárgy érdekessége legyőzi mindezeket az ellenvetéseket és a novellára szívesen emlékszünk vissza. A fűzetben első helyen álló novella érzelmesebb történet egy fiatal hegedűről, egy asszonyról és egy Stradivari-hegedűről, — ebben a legtöbb figyelemre méltó vonás a szegény fiatal hegedűs cipekedése a pompás hangszer után, a mely tehetőségnek egyetlen méltó eszköze. Mariay igen gondos elbeszélő, a szín és hang gazdagságára törekszik s ehhez meg is van benne a nyelvbéli készség, csak abban nem kész még teljesen, hogy többnyire csak az ő hangját halljuk, nem a mondanivalót, — nem tudja eléggé a történetet és az alakokat beszéltetni. Törekvés azonban minden tekintetben becsületes, derekasan küzd a kifejezés művészi eszközéért, a melyet néha sikerül is elérnie. Az olvasók bizonyára élvezettel és érdeklődéssel fogják olvasni történeteit, s mi is rokonszenvos figyelemmel kísérjük fejlődését.

A fűzet a *Magyar Könyvtárban* jelent meg s kiállítás bizonyos tekintetben újdonságot jelent e népszerű vállalatban: új, igen izlées és egyszerűségében is kellemes hatású címlappal jelent meg, a mely most már állandó fog maradni a vállalat ezután fűzeteiben. Ara 50 fillér.

A *Budapesti Szemle* októberi száma közli *Frankó Vilmos* tanulmányát V. László királynak gyermekeségéről és uralkodásáról. Ifj. *Leopold Lajos Magyarországi keleti frontja* címmel kezd érdekes tanulmányt közgazdaságunk jövő lehetőségéről. *Tolstoj* «Albert» című novellája és *Zempléni Árpád* «Vasó és Ime» című regénye adják a fűzet szépirodalmi tartalmát. A *Szemle* rovatban *Cholnoky Jenő* a Földrajzi gondolat történe-

Goinger tábornagynak átadja a hadosztályt az ukrán parancsnoknak.

A MI TISZTJEINK ÁLTAL KIKÉPZETT ELSŐ UKRÁN KATONÁK.

téről értekeznek, az Értésítő rovat pedig könyvismertetéseket közöl. A Budapesti Szemléte Voinovich Géza szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki. Előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

A HÁBORÚ NAPJAI

Oktober 2. A nyugati harctéren Flandriában Cambrai két oldalán és a Champagneban a németek kivédtek az ellenség heves támadásait. Cambrai körül az Ypernből Roesebaere és Menin felé vezető utak két oldalán és Labassettől délre voltak ismételt támadások, melyek mind eredménytelenül maradtak. Sincourtól északra a németek nyolcezerszer rohamot vertek vissza: az Avancourt és Baltigny helységeken, valamint Blecourtól délre Cuvillers felé előnyomuló ellenséget ellentámadással vetették vissza. Cambrai mellett és tőle délre is megfeszítették a rohamtámadást. Roumilly az ellenség kezén maradt. A cambrai csata ötödik napja ismét az ellenség teljes kudarcával végződött. Le Chatelet és az Oise között a német harcvezetési utolsó előtti éjszaka óta St. Quentinól keletre halad Berthencourt felé az Oise mentén. Az Estrées-Joncourt-Lesdine szakasz ellen is támadt az ellenség, a Squehart két oldalán benyomult ellenséget visszavetették. St. Quentin az ellenség megszállta. Reimsből északnyugatra a németeket a Vesle mellől hátsó állásokba vonták vissza. A Champagneban a francziák ismét megkezdtek egységes támadásaikat, délelőtt a S. Marie á Pytól Montoisig terjedő, napközben pedig Somme Py és Aure közötti arcvonalon. A támadások mind megfeszültek.

Oktober 3. A nyugati harctéren a németek Flandriában ellenséges támadásokat visszavertek S. andentől északra és Roeselearettől északnyugatra és északra. Az Ypern és Menin közötti út két oldalán is megfeszültek a részleges támadások. Armentières és Lens városokat a németek október 2-ára virradó éjjel kiürítették és a két várostól keletre hátsó állásokba vonultak vissza. Az ellenség napközben követte őket a Pieurbaix-Labassée-Halluch vonalon át Cambrai előtt a nap nyugodtan telt el. A Schelde-lapály felől Rumillynél és tőle délékeletre ellenséges részletáadások megfeszültek, hasonlóképp S. Quentinól északra és délre az új német vonalak elleni támadások és előretörések. Anicy le Chateautól nyugatra és Filaintól északra a németek visszaverték a részleges támadásokat. A Chemin des Dames gerincén levő

A RÉGI MÁRIA TERÉZIA TALLÉR.

AZ ÚJ TALLÉR, MELYET AZ OLASZOK A MÁRIA TERÉZIA TALLÉR HELYETTESÍTÉSÉRE VERTEK.

S. iriában, Arábiában és Afrikában a benzitűt lakosság régi Mária-Terézia tallérokkal szeret éretni. Az olaszok most utánzatokat készítettek az csatrák eredeti pénz kiküszöbölésére.

állásaikat erős támadások ellen megtartották. Reimsből északnyugatra erős előtér harczok. A Champagneban nagy erejű francia támadások megfeszültek, hasonlóképp az Aisne két partján és az Argonneokban. — Az olasz harctéren a Monte Tomba északi lejtőjén sikeres előtér harczok. Albániában a bolgár fronton történt események kényszerre alatt visszavontak hadosztályainkat s Berat az ellenség kezére jutott. Az angolok megszállták Damaszkuszt.

Oktober 4. A nyugati harctéren az ellenség nagy erővel indított támadását Hoogledé és Roeseleare ellen eredménytelen volt. Cambrai előtt nines újsg. Le Catelet és S. Quentin között az angolok széles arcvonalon újból egységes áttörési kísérlettel próbálkoztak; az első rohammal elfoglalták Le Catelet-t előnyomultak Beaurevoir és Montbréhain helységeikig s behatolt S. quehart helységebe. Le Catelet két oldalán visszavetették kiinduló állásába, sőt azokon túl is Beaurevoirt visszafoglalták, úgyszintén Montbréhaint is. Este újabb támadások hiúsultak meg S. Quentinól

délre. A Chemin des Dames gerincén és lejtőin a németek olaszok erős támadásait visszaverték. Az Aisne és a csatornamenti új fronton a németek mindenütt harzi érintkezésben állnak az ellenséggel. A Champagneban a francziák részben új francia és amerikai hadosztályokkal széles fronton támadtak a Suipe és az Aisne közt. A Suipe-től nyugatra és S. Marie á Py mellett a németek visszavertek minden támadást. Somme á Pytól északra a S. Etienne és a Somme Py közötti magaslaton, a Fehér-hegyen és a Medea-magaslaton befeszkelődött ellenséget ellentámadással visszavetették. Az Orfeuil és az Aisne közötti támadások megfeszültek, úgyszintén az Aisne és az argonnei erdő közt is. Az olasz harctéren az olasz rohamcsapatok támadása a Judikáriukban megfeszült. Az albán harctéren harcvezetési visszavétele természetén folyt. Ferdinand bolgár király lemondott fia, Boris trónörökös javára.

Oktober 5. A nyugati harctéren a németek Flandriában visszaverték az ellenség Hoogledé és Roeseleare elleni támadásait. Az Armentières-től keletre levő új német vonalak ellen az ellenség utánunk nyomult. Cambrai előtt időnkint megélenkítő tüzérségi tevékenység. Le Catelet-t az angolok elfoglalták, de a várostól északra és keletre levő magaslatokat a németek megvédték. A Beaurevoirban benyomult ellenséget visszavetették. A Lesdines és Mercourt helységeiben benyomult az ellenség. Lesdines a németek visszafoglalták. A francziák és olaszok támadásai a Chemin des Dames gerincén és lejtőin megfeszültek. Reimsből keletre Brunay és S. Marie közötti állásaikat a németek kiürítették és hátsó állásaikba vonultak vissza. A Champagneban visszafoglalták a Somme-Py-től északnyugatra levő magaslati vonalnak még az ellenség kezén levő részét. A Somme Pytól észak felé vezető út két oldalán a francziák támadásait megfeszítették. Az Argonnek és a Maas közt az amerikaiak támadtak. Az Argonnekban és az erdő keleti szélén visszaverték őket, az Airtól keletre Exermentig törtek előre. A helységet magát a németek visszafoglalták. Cesnes két oldalán visszavertek minden rohamot, a Mont-Fauen és Bantheville közötti út két oldalán, a Cameltől délre levő erdős vidéken ellenlökéssel verték őket vissza. Az olasz harctéren a velenzei fronton megélenkíttek a harczok. Asingától délre és a Monq-Peticán behatolt ellenséges osztagokat ellenlökéssel visszavetették. A Monte Perbicától északkeletre elragadtuk az olaszoktól a Pes-állást. A Balkánon-Vranjenál szerb osztagok elővédeinkre bukkantak. — A Monarchia,

Németország és Törökország Wilson amerikai elnökhez jegyzéket küldtek, fegyverszünet kötése és a béketárgyalások megkezdése érdekében, Wilson eddig kifejtett programja alapján.

Oktober 6. A nyugati harctéren Flandriában és Cambrai mellett esend. A csatorna mellett Grrvacourt és Beaurevoir közt a németek feladtak egy előgrú iver. Le Catelet és a St. Quentinól északra eső vidék között az angolok és francziák folytatták támadásaikat Beaurevoir és Mont-Brehain az ellenség kezén maradt. A front többi részén a támadások megfeszültek. A Chemin des Dames elleni támadás megfeszült. Brimontban és Beruben levő állásaikat a németek kiürítették. A Somme Pytól északra vezető műút és Lyrytól keletre eső vidék közt a németek súlyos harczok között megtartották állásaikat. Az Argonnek és a Maas között az amerikaiak támadásait megfeszítették. A Fays-erdőbe benyomult az ellenség. A Balkánon a Szkumbi folyótól délre utóvédharczok. A szerb harctéren Vranjétől visszavetették harcvezetési vonalunkat.

Oktober 7. A nyugati harctéren Flandriában és Cambrai előtt a nap nyugodtan telt el. St. Quentinól északra a szeptember közepé óta megszakítás nélkül tartó súlyos küzdelemben az ellenség támadásai újból megfeszültek. Le Cateletől északkeletre és Lesdines két oldalán, délután pedig St. Quentinól északra. Az Aisne és a Suipe közt a németek minden támadást visszaverték. Az Arnes mellett St. Etienne-től nyugatra végrehajtott támadásoknak sem volt sikere. A Champagneban szünet állt be a harczokban. Orfeuilnél és Antry mellett részleges támadásokat, egybeült előretöréseket vertek vissza a németek. Az Argonnek és a Maas között az Airtól keletre visszaverték, a Charpentryből Romagnebe vezető út két oldalán, a hol a harczok súlypontja volt, teljesen megfeszítették az ellenség többszörös rohamát. A Balkánon Albániában újabb utóvédharczok a Szkumbi folyó mellett.

Oktober 8. A nyugati harctéren a Scarpetól északra az angolok támadtak; Nenvireuilbe befeszkeltek magukat, egyébként a német előőrsek megállították őket. St. Quentinól északra az angolok és francziák folytatták támadásaikat. Montbréhaintől északra a németek ötszörös rohamot vertek vissza, tovább délre összeomlott a támadás, Seguharnál a németek megtartották állásaikat, a Tilloy magaslaton megfeszítették a támadást. A Suipe északi partján a németek megtisztították az ellenségtől. Délután Barencourt és Zelle közt St. Clement á l'Arne mindkét oldalán előretörő nagy

erők támadása megfeszült. St. Etienne a németek elfoglalták, egy ellenséges támadásban azonban ismét elvesztették. Egyébként a Champagneban csak részleges ellenséges előtörések és időnkint megélenkítő tüzérségi harczok. Az Aisne két partján az amerikaiak újból áttörési kísérletek meg. Chapeltől délre a támadás megfeszült, Chapeltől északra a németek ellentámadással visszavetették. Az Airtól keletre a támadások már a németek tüzében összeomlottak. Estefelé a Charpentryből Romagnyba és a Nantilloisból Cuneibe vezető utak két oldalán, valamint a Maastól nyugatra támadásra induló ellenséget a németek részben ellenlökésekkel visszaverték. Az olasz harctéren a tiroli déli fronton az olaszok tüzérségi tevékenysége rendkívül élénk volt. A balkáni harctéren az osztriai határhegyeikbe előretolt fedezőcsapatunkat folytonos késleltető harczok közt Leskoveczba vontuk vissza. Pfanzer-Baltin vezérezredes csapatainak visszavonulása ellenséges beavatkozás nélkül megy végbe.

HALÁLOZÁSOK.

Hósi halált haltak: HAZAI BÉLA báró, főhadnagy, Hazi Samu báró vezérezredes, volt honvédelmi miniszter fia, az albániai fronton. Mint repülőbiztosi légi harcban ellenséges repülőgépek lett az áldozata. — HOUGHARD BÉLA, a 8. huszárezred tartalékos hadnagya, az olasz harctéren. — Ifjabb KONTUR IMRE, 19 éves korában az olasz harctéren. — SPERKER IMRE, a 82. gyalogezred főhadnagya az olasz harctéren, 21 éves korában.

Elhunytak még a közelebbi napokban: VÁZGY ISTVÁN, királyi tanácsos, nyug. máv. felügyelő, 65 éves korában, Kolozsvárott. — JAKAB GÉZA, úpesti közjegyző, az Országos Közjegyzői nyugdíjintézetnek megalapítója és elnöke, 70 éves korában. — BELLE ISTVÁN, Torontálmege algyésze, tiszteletbeli megyei főjegyző, 69 éves korában. — HAMMERSBERG GENZSIZTOUK ALADÁR, volt budapesti református egyházi tanácsos, 62 éves korában, Miskolcon. — Győri FARKAS ISTVÁN fővárosi tisztviselő, a budapesti szabóiparpartestület 27 éven át volt főjegyzője, 52 éves korában Budapesten. — Dr. BODOR ZSIGMOND, a Magyar Híradó szerkesztőtulajdonosa és a Híresarnok felelős szerkesztője, 47 éves korában, Budapesten. — SZOMAHÁZY GYÖRGY, szigorló orvos, Szomaházy Istvánnak, az ismert írónak a fia, 22 éves korában, Budapesten. — RAUCH GYULA, dohányjövődéki tiszt, 38 éves korában, Budapesten. — Kar-

csai és derghi dr. SOMOGYI MIKLÓS, székesfővárosi fogalmazó, a ki mint a gyöngyösi vöröskereszt-kórház titkára, 26 éves korában, Budapesten. — ACSÁY JÓZSEF, kegyesrendi áldozópap, főgimnáziumi tanár, 28 éves korában, Nyitra. — Negyedi SZABÓ ISTVÁN, többszörösen kitüntetett honvéd lovastüzér főhadnagy, 25 éves korában, Hegyheden.

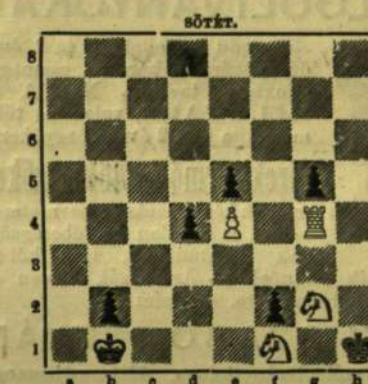
Orv. báró LÁNG LAJOSNÉ, Herváth Boldizsár néhai igazságügyminiszter leánya a gömörmezei Berzéta községben, 58 éves korában. — Idősebb parnói báró MOLNÁR VIKTORNÉ, szül. lécsői Mórincz Karolin 59 éves korában, Budapesten. — RUSZ JUSZTIKA maglódi állami tanítónő 25 éves korában, Csáktornyan. — Tűpös ILONA 19 éves korában, református püspök leánya, Budapesten. — GAÁDI KAYSER ZSÓFIA gimnáziumi tanárnő, Budapesten. — GRUBER LILY 22 éves korában, Budapesten.

EGYVELEG.

Spanyol nátha után, a légzőszervek hurutos bántalmái a leggyorsabban gyógyulnak Abbazia enyhe klímájában. Érdeklődők forduljanak a Gyógyfürdő és Gyógyintézetek r. t. budapesti irodájához V. Vilmos-Császárt-út 35-39. Telefon 113-15.

SAKKJÁTÉK.

3122. számú feladvány Oumpe J.-től (Münchbengráta).

Világos indul és a negyedik lépésre matot ad.

Felelős szerkesztő: Holtsy Pál. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Vármege-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Advertisement for DIANA PUDERT ne használja! featuring a woman's profile and a hand holding a comb. Text includes 'Ön gyakran ül a korzón de ritkán lát szép nőt' and 'ARI, DIANA PUDERT ne használja!'.

Advertisement for ERZSÉBET-SÓSÜRDŐ ÉS SZANATORIUM BUDAPEST. Text: 'Teljesen átalakítva, kibővíve és újra berendezve. Egész éven át nyitva.' Includes contact info for Kényelmes szobák, pompás fürdők, előkelő társalgó-helyiségek.

Advertisement for EHRBAR REMENYI MIHÁLY. Text: 'és minden más előkelőbb mestergyártmányú szongorát, pianinót legelőcsöbben vehet a szolid kiszolgálásról általánosan elismert'. Includes address: Budapest, VII., Király-utca 58. és 60.

Advertisement for Hajnövesztő. Text: 'amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dus haját növeszt és rugalmasabbá teszi a hajhullást, megőrzi a korai öszülést és az ősz hajaknak eredeti színét visszahozza. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ára 15 és 20 K. BOTAR Z. REGINA Kosmetikai műintézet. Budapest, VII., Erzsébet-körút 84. I. em. Arczapolás, arczgyöztölés és villanymasszázs egész nap.'

Advertisement for Fiatalos, üde arczbört. Text: 'várakozó 10 nap alatt és eltávolít minden tetőtűt, ugymint mellest, pattanás, arcpórák, ráncok, orrvörösség, illanos, hervadt, pettyhűt bört, a Dr. Kapsling-féle szoptó-szer. A kúra egyszerű, otthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befejzése után az arczbört napfényre, gyermekki bűszégekben és tisztaságban pompázik. I. Irig János. K. Dunaúti szőlőkertészet. — Gyógyt. NIVARON & Co. — Székhely: GROSS ÁRTAL Budapest, VIII., József-körút 23. (Félmélt. I.)'

Advertisement for WAGNER Hangszer. Text: 'Megjelent az 1918 évre szóló képes árjegyzék. Hangszer-árjegyzék. WAGNER „Hangszer- király” Országzserte elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélőgép áruháza Budapest, József-körút 15. sz. Telefon József. fiók: Ráday-utca 18. sz. 35-92. Zenekedvelők ingyen kapják.'

Advertisement for LOHR MÁRIA (KRONFUSZ). Text: 'A főváros első és legdrágább csipke-tisztító, vegyértítő és kelmefestő gyári intézete. Gyár és VIII. Baross-u. 85. Főszálo: II. Fő-utca 27. IV. Ekl-út 6. Kocsakömlő-utca 14. V. Hármincz-utca 4. VI. Teréz-körút 39. Andrásy-út 16. VIII. József-krt 2. Telefon: Józ. 2-37.'

Advertisement for HALTENBERGER BÉLA, Kassa. Text: 'Alapítva 1910-ben. Ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás. A gyár teljes üzemben van. Gyászészetben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.'

Advertisement for szőlőoltványok. Text: 'Elsőrendű hegyrajai, jól őszesforrt, erősen kifejlesztett, egy és két éves gyökeres, fajtisza. szőlőoltványok továbbá „NOVA”-féle hazai árszabózatú rendkívül kifejlesztett filoxeramentes magintermő szőlővesszők nagy mennyiségben, mérsékelt árak mellett kerülnek eladásra. Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küld. Cím: „NOVA” szőlővessző- és szőlőoltványtelep kezelősége. Arad, Szabadság-ter 10. szám.'

Advertisement for Dr. FLESCHE. Text: 'Vizsgéj? Viszketegséget, rüht, sömört leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett „Skabofom”- kenőcs. Nem piszkít, teljesen szagtalan. Próbátégely 4.—K. kis tégely 6.—K. családi tégely 15 K. Budapesti főraktár: Török gyógyszerárban, VI., Király-u. 12. Vidékre megrendelési cím: Dr. FLESCHE E. Korona-gyógyszertára, Győr «Skabofom» névjegyre ügyeljünk.'

Advertisement for EXHUMÁLÁSOKAT. Text: 'jutányosan anyag kezeség mellett eszközünk. SZENDE ÉS SZABÓ IV., Károly király-út 4. Interurban telefonszám 51-02.'

FOGAK és teljes fogcsorok
szájon kívül, a gyökerek ellátásáig
Specialista fog- és szájbetegségeknél.

FOG -tömések, arany
fogkoronák és
aranyhídak, tartók
és porcelán- és
aranytömések. Itt évi jóváállással.

FOG -húzás teljes érzéstelenítéssel; hasznavehető, régi fogkoronák átalakítások
Vidékkel egy nap alatt
kielégítettnek. — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDÜS JAKAB
fogorvos, egyetemi orvostudor,
Első Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest,
VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

Tüdőhajosok
Heptikások Mellbetegek Asztmások
Sápkórások Görvélyesek Vércségeyek
Végre egy szer mely fenti betegségeknél legelőnyösebben alkalmazható, még pedig

Vértesszörp és **Vasmész-szörp**

Fenti szer szívesen több szívesedőnél
nyersen bevitt és a legelőnyösebb tanárok
és orvosok mint hatásos szer ajánlják
fent felsorolt betegségeknél. Használják
még szemérembűvésznél, angol térszél, vér-
képtenség, savanyúság, női bajok, vala-
mint gyengeségi és kimerültségi állapot-
ban. Kellemes íz és szagtalanosága ál-
tál a legelőnyösebb tények és megfontolt
és így gyermekek is szívesen veszik.
Katonák, kik kimerülve szívesen ideges-
kednek a harcmezőre visszajönnek, előszer-
vebbel használják a hadiférfiaknak követ-
keztében elyengő szervezeteik erősítésére,
megrongált idegik helyreállítására.
Egy üveg portómentesen K 12 10 Teljes
kurára rendszeren szívesen négy üveg
ára K 32 10 bérmentve. Kapható.

VÉRTES LAJOS „Sas”-gyógyszertárban, Lugos, I. sz.

Gyermekeknek
legbiztosabb szer váltó-
láz, hideglelés és számrá-
köhögés ellen a magyar
orvosok által 40 arany-
nyal jutalmazott

**Rozsnyai világhírű
Chinin-
czukorkája**
és
**Chinin-
csokoládéja.**

Nem keserű és így
gyermekek szívesen
veszik. Milléniumi nagy
éremmel kitüntetve és
törvényesen védve.

A valódi készítmény csom-
agoláspapírján
Kapható minden gyógyszerár-
ban. — Készíti a feltaláló:
Rozsnyai M. névaláírása Rozsnyai Máttyás gyógyszer.
Látható, 1 doboz ára 50 fillér.
Aradon, Szabadság-tér.

SZŐLŐTELEPÍTŐK
beesés figyelmébe ajánlván a leg-
jobb és lekvirálabb fajtisza egy
és kétéves dűgyökerezű

szőlőoltványok,
továbbá Nova és Delaware,
valamint többfajta egy és kétéves
dűgyökerezű legszebb direkttermő

szőlővesszők,
melyek minden szőlőbetegségnek
ellentállanak és többérművek. Készlet nagy mennyiség.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. — Cim:
Első nagyváradi NOVA szőlőoltványtelep központi irodája
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.

SZŐLŐOLTVÁNYOKAT

elsőrendű érmelléki 1 és 2 éves
dűgyökerezű bor- és csemegé-
fajokban, továbbá NOVA és
DELAWARE, valamint több
más fajta 1 és 2 éves dűgyökerezű

direkttermő szőlővesszőket
melyek kénporozás és permetezés
nélkül is minden szőlőbetegség-
nek ellentállanak, igen bőter-
mők, borak kitűnők. — Árjegyzék ingyen és
bérmentve. — Czím:
KÁGYI SZABÓ ISTVÁN
érmelléki szőlőoltvány-telep, Biharódszeg.

Pénzét vissza-
fizetem, ha

tyukszem-szemölcs,
bőrkegyedőseit a Hla-balzsam
három nap alatt fájdalom nélkül
gyökeresen ki nem írja. Ezre-
menő háló- és hómozgatók. Ára
10 fillér levéllel 2,40 K üvegenként,
3 üveg 5,50 K és 6 üveg 8,50 K.
KEMÉNY, Kassa I. Postaútk 12/123

Vadászsportot űzők
akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”
KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete

„A vadászeb”
című ebtennyésztési szaklap.

Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Szerkeszti: Iovag KERPELY BÉLA.

Előfizetési ár mindkét lapra:
egész évre 20 K és 4 K háborús pótdíj összesen 24 K
fél * 10 * 2 * * * * 12 *
negyed * 5 * 1 * * * * 6 *

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.
(Franklin-Társulat.)

Hogyan lettem szép!

„Én csunya voltam!” Igy kezdte elbeszélését egy fiatal
bóly, akinek arcoképe itt lá-
tható. Miután sok szépítőszerez-
rel próbálkozott és már
közel állott a kétségbeeséshez,
egy barátjának tanácsára 4 do-
boz „Helin”-t rendelt meg-
gátnak, melyet aztán utasítás
szerint használt. Már néhány
nap múlva kellemesen meg-
lepve észrevette, hogy az
arcát, elégtelenül tisztá-
talanságok halványultak, rit-
kultak, néhány hét után pedig
teljesen eltűntek, arcom szép
sima lett, tiszta és üde, ar-
cszínem rózsás és halos, kezesim
aristokratikus felhőseget és
finomságot nyertek, úgy hogy
ismerőseim, kik hosszú ideje-
nem láttak, alig ismertek rám.
Amint eddig az utolsó voltam,

most hirtelen én lettem a
kényeztetett kedvencek és rövid
idő múlva azt mondják, hogy
én vagyok hét varnagynék a
legszebb leánya. Es így el is
nyertem választottam szerel-
met, ki először is vezetett.
Társóimnak, kik még nem
kísértek meg e csodás szer-
t, a legelőnyösebb ajánlhatom,
hogy ha valami tisztáltság-
csalítja el arcukat, ha gyönyörű
üde színt akarnak kapni, s azt
megőrizni, használják néhány
doboz „Helin”-t a frakciójából.

Vértesszörp és Tárza, Lugos I.
Készletre rendszeren szükséges
3 doboz „Helin” vagy 2 doboz
„extra Helin” használati utasí-
tással, csomagolással, bérmen-
tesítve 26 korona 30 fillér.

Most jelent meg:

FÖLDI MIHÁLY

SÖTÉTSÉG
című regénye

Mély lélektani elemzéssel és filozófiai felfogással megírt
regény, melyben lebilincselően érdekes és megrázó
történet keretében tárul elénk a mai nemzedék idegekre
vonó küzdelme az élettel és gondolattal

Ára 9 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

**Reichs-
Deutsche!**

**Die 9te
Kriegsanleihe
wird gezeichnet vom
23. Sept. bis 23. Okt.
1918**

42. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)
SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL
BUDAPEST, OKTÓBER HÓ 20.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek:
Egészévre — 40.— korona.
Félévre — 20.— korona.
Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postai-
határozott viteldíj is csatolandó.

A TANK UTAT CSINÁL A GYALÓGSÁGNAK.
A NYUGATI HARCOZTÉRRŐL. — „Buda” felvétele.